

Správa o azyle 2026

Zhrnutie

Správa o azyle 2026

Výročná správa o situácii v oblasti azylu
v Európskej únii

ZHRNUTIE

jún 2026

© Agentúra Európskej únie pre azyl (EUAA), 2026

Agentúra Európskej únie pre azyl (EUAA) ani iná osoba, ktorá koná v mene agentúry EUAA, nenesie zodpovednosť za možné použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii.

Fotografia na titulnej strane: Getty Images/[Stefano Guidi](#)

Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2026

PDF BZ-01-26-013-SK-N ISBN 978-92-9418-460-3 2600-3090 doi: 10.2847/7088634

Reprodukcia je povolená pod podmienkou uvedenia zdroja. Na použitie alebo reprodukciu fotografií alebo iného materiálu, na ktorý sa nevzťahuje autorské právo agentúry EUAA, si treba vyžiadať povolenie priamo od držiteľa autorského práva.

Predslov

Už druhý rok po sebe klesol počet žiadostí o medzinárodnú ochranu v krajinách EÚ+ na celkovo 0,8 milióna. Sú za tým viaceré faktory vrátane politického vývoja v kľúčových krajinách pôvodu, ako je Sýria, a európskej spolupráce s partnerskými krajinami, vďaka ktorej sa znížila mobilita po migračných trasách smerujúcich do Európy. Krajiny EÚ+ zároveň naďalej poskytovali dočasnú ochranu približne 4,5 miliónom vysídlených osôb z Ukrajiny, pričom niektoré krajiny niesli najväčší podiel tejto záťaže. Súčasne pokračovali iniciatívy zamerané na hľadanie dlhodobých riešení, ktoré by uľahčili prípadné ukončenie dočasnej ochrany v marci 2027.

Spoločnou úlohou všetkých krajín EÚ+ v roku 2025 bola príprava na aktiváciu Paktu o migrácii a azyle od júna 2026. Národné implementačné plány a národné stratégie slúžili ako kompas pre reformy, ktoré čoskoro odštartujú obnovený európsky azylový systém.

Krajiny však v tomto procese neboli osamotené. Európska komisia spolu s agentúrami EÚ im poskytovala usmernenia a podporu. Naša agentúra prispela k týmto snahám prostredníctvom svojho špecializovaného programu Pakt, ktorý priniesol celý rad výstupov. Agentúra Európskej únie pre azyl (EUAA) poskytovala krajinám priamu operačnú podporu, školila odborníkov v oblasti azylu, a to aj prostredníctvom svojej akreditovanej Akadémie EUAA, vypracovala technické materiály na pomoc pracovníkom pri uplatňovaní harmonizovaných postupov a pripravila situačné analýzy slúžiace ako podklad pre tvorbu politik.

Vzhľadom na meniacu sa situáciu v Sýrii agentúra EUAA napríklad rýchlo zhromaždila informácie o politikách a postupoch krajín EÚ+ voči sýrskym žiadateľom, zatiaľ čo výskum v oblasti informácií o krajinách pôvodu priniesol kvalitné dáta o vývoji v tejto krajine. Poskytnutím prehľadu o uplatňovaní konceptov bezpečných krajín v krajinách EÚ+ agentúra EUAA podporila aj legislatívny proces prijatia celoeurópskeho zoznamu bezpečných krajín pôvodu a revidovaného konceptu bezpečnej tretej krajiny.

Je nepochybné, že jún 2026 nepredstavuje definitívny koniec, ale prechod do ďalšej vývojovej fázy spoločného európskeho azylového systému. Táto fáza si môže vyžadovať rozsiahle učenie sa praxou. Pôjde o proces, v rámci ktorého sa budú na základe spätnej väzby získanej z praktického uplatňovania nových pravidiel vykonávať úpravy na operačnej aj politickej úrovni. Počas celého procesu bude naša agentúra naďalej podporovať krajiny a poskytovať svoje odborné znalosti v záujme účinného fungovania spoločného európskeho azylového systému.

Nina Gregori
výkonná riaditeľka
Agentúra Európskej únie pre azyl

Obsah

Predslov.....	4
Úvod	6
1. Hlavný vývoj v oblasti azylu v Európskej únii v roku 2025.....	7
2. Riadenie prístupu k medzinárodnej ochrane	9
3. Iniciatívy na zefektívnenie a harmonizáciu konaní o azyle	10
4. Prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu	11
5. Zodpovednosť za žiadosť o medzinárodnú ochranu	12
6. Harmonizovaný prístup k presídľovaniu a humanitárnemu prijímaniu	13
7. Práva osôb s udelenou medzinárodnou ochranou na inklúziu a integráciu.....	14
Rámček 1. Dočasná ochrana pre vysídlené osoby z Ukrajiny	15
8. Právne záruky pre deti a žiadateľov s osobitnými potrebami.....	16
Záverečné poznámky	18

Úvod

Zhrnutie [Správy o azyle 2026: Výročná správa o situácii v oblasti azylu v Európskej únii](#) je zhrnutím kľúčového vývoja v oblasti medzinárodnej ochrany, ktorý je opísaný v hlavnej správe. Zhrnutie je k dispozícii v [31 jazykoch](#) vrátane všetkých jazykov EÚ a albánčiny, arabčiny, macedónčiny, ruštiny, srbčiny, turečtiny a ukrajinčiny.

Informácie, ktoré sú uvedené v hlavnej správe, sú dostupné aj v rôznych používateľsky ústretových dodatočných zdrojoch:

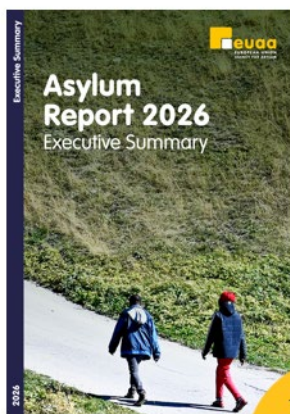

- **Národná databáza vývoja v oblasti azylu** predstavuje legislatívny, inštitucionálny a politický vývoj, ktorý je opísaný v správe. Aktualizácie možno vyhľadávať podľa krajiny, témy, roka a druhu vývoja. Tieto informácie sú takisto zhrnuté a uvedené v tabuľke podľa krajín a tematických oblastí v dokumente PDF.
- V správe sa predstavuje výber judikatúry na základe **EUAA databázy judikatúry**. Hypertextové odkazy v texte privedú čitateľov ku konkrétnemu prípadu v databáze.
- Zdroje použité na vypracovanie správy o azyle sú uvedené v zozname odkazov na konci správy. Sú dostupné aj v Databáze o medzinárodnej ochrane v Európe v časti **Zdroje**, ktorá ponúka funkcie vyhľadávania a exportu.

Aktuálne informácie o činnostiach agentúry EUAA a podpore pre členské štáty nájdete v infografike: <https://www.euaa.europa.eu/asylum-report-2026/section-10-euaa-support-2025>

Hlavné informácie o vývoji podľa jednotlivých krajín sú uvedené v prehľadoch týkajúcich sa jednotlivých krajín: <https://www.euaa.europa.eu/asylum-report-2026/country-overviews>

Additional resources to the Asylum Report 2026

Translations
in all EU
languages
and 7 non-EU
languages

Click on **Database on International Protection in Europe** to consult sources on asylum

1. Hlavný vývoj v oblasti azylu v Európskej únii v roku 2025

Rok 2025 bol pre Európu rokom transformácie, obdobím reštrukturalizácie a časom vypracúvania stratégií a investícií do modernizácie európskej azylovej a migračnej architektúry, a to v kontexte výrazného poklesu počtu žiadostí o medzinárodnú ochranu. Implementácia Paktu o migrácii a azyle bola v centre pozornosti európskej tvorby politík, pričom cieľom bolo čo najskôr dosiahnuť hmatateľné výsledky. Iniciatívy sa zameriavali na zvýšenie efektívnosti konaní o azyle, riešenie tlaku na vonkajších hraniciach a zvýšenie účinnosti návratov. Národné implementačné plány slúžili ako kompas pri premene paktu na konkrétnu realitu, pričom Európska komisia poskytla členským štátom EÚ odborné znalosti a finančné prostriedky a príslušné agentúry EÚ zase pomoc s cieľom zabezpečiť, aby boli vnútroštátne azylové a prijímacie systémy pripravené do júna 2026.

V snahe zaviesť niektoré prvky nariadenia o konaní o azyle už v počiatočnej fáze predložila Európska komisia v apríli a máji 2025 dva návrhy týkajúce sa konceptov bezpečných krajín, a to EÚ zoznam bezpečných krajín pôvodu a nové pravidlá na uľahčenie uplatňovania konceptu bezpečných tretích krajín. Prvý návrh bol zameraný na prioritizáciu ustanovení nariadenia o konaní o azyle, podľa ktorých sa žiadosti o medzinárodnú ochranu podané štátnymi príslušníkmi krajín s mierou uznaných žiadostí v rámci celej EÚ vo výške 20 % alebo menej môžu spracúvať v zrýchlenom konaní alebo konaní na hraniciach. V návrhu sa takisto predložilo, že bezpečné krajiny pôvodu a bezpečné tretie krajiny môžu byť určené aj s výnimkami.

Druhý návrh sa týkal uplatňovania konceptu bezpečnej tretej krajiny. Jeho cieľom bolo urýchliť konania o azyle, znížiť tlak na azylové systémy a zároveň zachovať právne záruky pre žiadateľov. Navrhovanými zmenami sa zrušila požiadavka, aby žiadateľ mal väzbu na bezpečnú tretiu krajinu; za dostatočné prepojenie medzi žiadateľom a touto krajinou sa považuje tranzit cez bezpečnú tretiu krajinu. Zároveň sa zaviedla možnosť uplatniť tento koncept aj v prípade, že nejestvuje žiadna väzba na bezpečnú krajinu ani tranzit cez ňu, ak s danou treťou krajinou existuje na tento účel dohoda alebo osobitné dojednanie.

Vo februári 2026 Európsky parlament schválil nové pravidlá a Rada formálne revidovala koncept bezpečnej tretej krajiny a prijala prvý celoeurópsky zoznam bezpečných krajín pôvodu, medzi ktoré patria Bangladéš, Egypt, India, Kolumbia, Kosovo¹, Maroko a Tunisko.

S cieľom doplniť legislatívny rámec paktu navrhla Európska komisia v marci 2025 modernizáciu európskej politiky v oblasti návratov prostredníctvom nového spoločného európskeho systému pre návrat. V [nariadení](#) sa stanovujú spoločné postupy v členských štátoch pri vydávaní rozhodnutí o návrate a jednotného európskeho príkazu na návrat, ktoré podporia jednotnosť, transparentnosť a koordináciu. V novembri 2025 Európska komisia spustila prvý ročný cyklus riadenia migrácie, ktorý zahŕňa:

¹ Týmto označením nie sú dotknuté pozície v otázke štatútu tejto krajiny, pričom označenie je v súlade s rezolúciou Bezpečnostnej rady OSN 1244/1999 a stanoviskom Medzinárodného súdneho dvora k vyhláseniu nezávislosti Kosova.

- výročnú európsku správu o azyle a migrácii, ktorá poskytuje situačný prehľad v oblasti azylu a migrácie v EÚ,
- rozhodnutia Európskej komisie, ktorými sa určuje úroveň migračného tlaku na členské štáty, a
- návrh Európskej komisie na vytvorenie rezervy solidarity s cieľom reagovať na potreby členských štátov, ktoré sa ocitli pod tlakom.

Podľa výročnej európskej správy o azyle a migrácii za obdobie od júla 2024 do júna 2025 sa migračná situácia v EÚ zlepšila, pretrvávajú však niektoré výzvy, ako napríklad pokračujúci tlak spôsobený neoprávnenými príchodmi, neoprávneným pohybom v rámci EÚ a účelovým zneužívaním migrácie Ruskom a Bieloruskom.

Na základe situačnej analýzy uvedenej v správe Európska komisia dospela k záveru, že Grécko, Španielsko, Taliansko a Cyprus sú „vystavené migračnému tlaku“ a budú mať nárok na čerpanie rezervy solidarity EÚ po začatí uplatňovania paktu v júni 2026. Ďalšia skupina krajín, do ktorej patria Belgicko, Bulharsko, Nemecko, Estónsko, Írsko, Francúzsko, Chorvátsko, Lotyšsko, Litva, Holandsko, Poľsko a Fínsko, bola označená za krajiny, ktorým „hrozí migračný tlak“. Bulharsko, Česko, Estónsko, Chorvátsko, Rakúsko a Poľsko boli identifikované ako krajiny, ktoré „čelia závažnej migračnej situácii“ z dôvodu kumulatívneho tlaku počas predchádzajúcich piatich rokov. Vo vykonávacom rozhodnutí Rady o zriadení ročnej rezervy solidarity boli potreby na rok 2026 stanovené na 21 000 relokácií alebo finančné príspevky v celkovej výške 420 miliónov EUR, pričom vykonávanie sa začne 12. júna 2026.

S cieľom stanoviť politické ciele EÚ v oblasti azylu a migrácie na nadchádzajúce roky Európska komisia v januári 2026 predložila európsku stratégiu v oblasti riadenia azylu a migrácie. Táto stratégia slúži ako kompas pri napĺňaní troch hlavných cieľov: predchádzanie neoprávnenej migrácii, ochrana ľudí utekajúcich pred vojnou a prenasledovaním a prilákanie talentov do EÚ.

Pokiaľ ide o vonkajší rozmer migračnej a azylovej politiky, EÚ naďalej uplatňovala prístup k riadeniu migrácie zameraný na celú trasu prostredníctvom koordinácie s rôznymi zainteresovanými stranami. Tieto iniciatívy zahŕňali riešenie hlavných príčin migrácie, pomoc partnerským krajinám pri posilňovaní ich kapacít v oblasti riadenia hraníc a boja proti prevádzачským sieťam, prispievanie k riešeniam v oblasti ochrany vysídlených osôb v rôznych častiach sveta a ponúkajúce bezpečných a legálnych možností migrácie do Európy ako alternatívy k neoprávnenej migrácii. Popri spolupráci založenej na pozitívnych stimuloch EÚ začlenila aj možnosť ukončiť využívanie výhod vo výnimočných situáciách, ak sa existujúce dojednania používajú spôsobom, ktorý predstavuje významné migračné a bezpečnostné výzvy. Na tento účel nadobudlo účinnosť nové nariadenie, ktorým sa stanovuje revidovaný mechanizmus pozastavenia oslobodenia od vízovej povinnosti.

2. Riadenie prístupu k medzinárodnej ochrane

V roku 2025 sa počet žiadostí o azyl podaných v krajinách EÚ+ druhý rok po sebe znížil na 822 000 (*pozri obrázok 1*). Ide o pokles o jednu pätinu v porovnaní s rokom 2024, čo predstavuje najnižšiu hodnotu od roku 2021. Nemecko zostalo hlavnou prijímajúcou krajinou (163 000 žiadostí), hoci na výrazne nižšej úrovni než v roku 2024 (pokles takmer o tretinu), za ním nasledovali Francúzsko (152 000), Španielsko (143 000) a Taliansko (134 000).

Pri posudzovaní žiadostí o azyl v pomere k počtu obyvateľov bolo v krajinách EÚ+ podaných v priemere približne 1 800 žiadostí na 1 milión obyvateľov. Grécko a Cyprus zaznamenali najvyšší počet žiadateľov o azyl na 1 milión obyvateľov (5 900, resp. 4 500). Za nimi sa s určitým odstupom umiestnili Španielsko, Belgicko a Švajčiarsko (približne 2 900 žiadostí v každej z týchto krajín).

Žiadosti podané v roku 2025 pochádzali prevažne od štátnych príslušníkov obmedzeného počtu krajín. Päť najpočetnejších skupín tvorili občania Afganistanu (14 % všetkých žiadostí), Venezuely (11 %), Sýrie (5 %), Bangladéša (4 %) a Turecka (4 %).

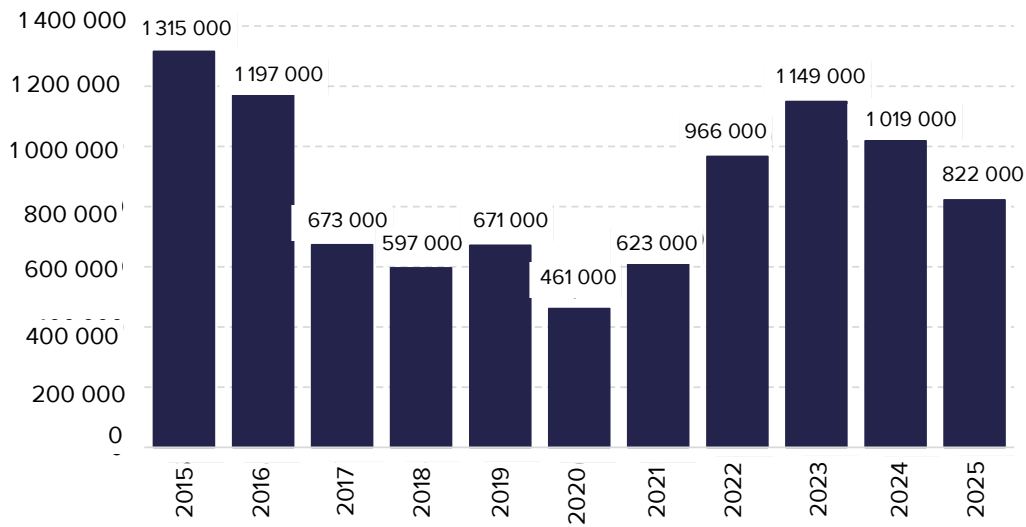
Počet opakovaných žiadostí sa v porovnaní s rokom 2024 zvýšil o 39 % a dosiahol rekordnú úroveň. V roku 2025 tvorili 15 % všetkých žiadostí o azyl, čo predstavuje najvyšší podiel v histórii. Tento vývoj možno vo veľkej miere pripísať [rozsudku Súdneho dvora Európskej únie](#) z októbra 2024, v ktorom sa konštatovalo, že rod a štátna príslušnosť predstavujú dostatočný dôvod na to, aby afganským ženám hrozilo prenasledovanie, čo viedlo k nárastu počtu opakovaných žiadostí podaných Afgancami.

V roku 2025 podali štátni príslušníci krajín s nízkou mierou uznaných žiadostí zvýšený podiel žiadostí o azyl, ktorý predstavoval viac ako polovicu celkového počtu žiadostí. Podľa pravidiel paktu budú od júna 2026 za určitých okolností vymedzených v článku 43 ods. 1 nariadenia o konaní o azyle občania krajín s nízkou mierou uznaných žiadostí (menej ako 20 %) podliehať povinnému konaniu na hraniciach.

Počas celého roka krajiny EÚ+ spolupracovali s Európskou komisiou a agentúrami EÚ na modernizácii IT kapacít na hraniciach vrátane zabezpečenia technických, operačných a administratívnych zdrojov potrebných na fungovanie nového systému Eurodac. S cieľom zabezpečiť plynulé a harmonické fungovanie preverovania, konania o azyle na hraniciach a konania o návrate na hraniciach pokračovali vnútroštátne orgány v legislatívnej činnosti a praktických prípravách. Zahŕňalo to aj výstavbu potrebných zariadení, zabezpečenie dostatočných kapacít, vypracovanie usmernení a praktických nástrojov, ako aj poskytovanie školení odborníkom, ktorí budú nové postupy vykonávať.

V reakcii na rôznorodé migračné tlaky a bezpečnostné výzvy na vonkajších hraniciach sa krajiny EÚ+ naďalej zameriavali na riadenie hraníc a zachovali prísnejšie režimy ochrany, čím niekedy ohrozovali efektívny prístup na územie a ku konaniu o azyle pre osoby, ktoré môžu potrebovať ochranu. Takéto praktiky boli pod drobnohľadom medzinárodných organizácií, organizácií občianskej spoločnosti a justičných inštitúcií, ktoré sa zaoberali nahlásenými prípadmi zlého zaobchádzania, údajným vytláčaním ľudí cez hranicu (tzv. pushbacks) a okamžitými návratmi, ako aj opatreniami prijatými vnútroštátnymi orgánmi voči organizáciám občianskej spoločnosti vykonávajúcim pátracie a záchranné činnosti.

Obrázok 1. Počet žiadostí o medzinárodnú ochranu v krajinách EÚ+, 2015 – 2025

Zdroj: Údaje agentúry EUAA z EPS k 3. februáru 2026.

3. Iniciatívy na zefektívnenie a harmonizáciu konaní o azyle

V súvislosti s konaniami o azyle sa činnosti krajín EÚ+ zameriavali na tri hlavné oblasti: zníženie počtu nevybavených prípadov čakajúcich na rozhodnutie, vyčlenenie kapacít na zabezpečenie praktického uplatňovania nových pravidiel a odbornú prípravu pracovníkov v súvislosti s novými ustanoveniami. Okrem toho Európska komisia sprístupnila finančnú podporu (ako je Nástroj technickej podpory), agentúra EUAA poskytovala technickú podporu a krajiny EÚ+ bilaterálne spolupracovali na výmene odborných znalostí. V súlade s požiadavkami paktu vyčlenili aj významné zdroje na vypracovanie vnútroštátnych krízových plánov pre rôzne scenáre, ktoré zahŕňajú ukazovatele a prahové hodnoty na aktiváciu a deaktiváciu konkrétnych opatrení v rámci reakcie.

Činnosti zamerané na budovanie kapacít boli prispôbené špecifickým podmienkam v oblasti azylu a prijímania v jednotlivých krajinách. Niektoré krajiny sa naďalej sústredili na organizačné zmeny, nábor zamestnancov a vzdelávacie činnosti zamerané na rozvoj zručností. Viaceré rozhodujúce orgány pokračovali v revízii alebo doladovaní vnútorných postupov a aktualizovali vzorové dokumenty a návrhy rozhodnutí s cieľom zvýšiť efektívnosť svojich rozhodovacích procesov. S cieľom podporiť kvalitné a rýchle rozhodovanie aktualizovali krajiny EÚ+ svoje vnútroštátne politiky v reakcii na zmeny v krajinách pôvodu. Napriek tomu sa nestabilná situácia v niekoľkých krajinách pôvodu odrazila na vybavovaní žiadostí a rozhodujúce orgány občas pozastavili vybavovanie žiadostí podaných štátnymi príslušníkmi z určitých krajín pôvodu.

V roku 2025 vydali krajiny EÚ+ takmer 874 000 rozhodnutí v prvostupňovom konaní, čo je najviac od roku 2017. Tento nárast bol spôsobený prudkým zvýšením počtu zamietnutí, najmä v prípade občanov krajín s nízkou mierou uznaných žiadostí (20 % alebo menej). Najviac

rozhodnutí bolo vydaných v Nemecku, po ktorom nasledovali Francúzsko a Španielsko. Počet nevybavených prípadov v prvom stupni klesol v roku 2025 na 863 000 z 986 000 v roku 2024 (pokles približne o 13 %). Hoci niektoré krajiny EÚ+ urýchlili rozhodovanie v prvostupňovom konaní, pokles počtu nevybavených prípadov bol spôsobený skôr nižším počtom podaných žiadostí. Napriek poklesu počtu nevybavených prípadov v prvom stupni, celkový nárast odvolaní znamenal, že počet prípadov vo všetkých stupňoch zostal stabilný a na vysokej úrovni.

Keďže Európska komisia zdôrazňovala význam spolupráce s justičnými orgánmi a ich posilňovania s cieľom pripraviť sa na aktiváciu pravidiel paktu, viaceré krajiny EÚ+ investovali do posilnenia kapacít na druhom alebo vyššom stupni.

4. Prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu

Krajiny EÚ+ pracovali na transpozícii smernice o prijímacích podmienkach z roku 2024 do vnútroštátneho práva do 12. júna 2026, ako aj na prispôbení sa ďalším nariadeniam, ktoré majú vplyv na prijímanie, ako sú nariadenie o riadení azylu a migrácie či nariadenie o konaní o azyle. Krajiny EÚ+ na základe svojich národných implementačných plánov upravovali prijímacie podmienky a riešili nedostatky v prijímacej kapacite, a to aj v prípade žiadateľov, na ktorých sa vzťahuje konanie na hraniciach. V mnohých krajinách preto bolo potrebné zriadiť zariadenia na preverovanie a ubytovacie zariadenia pre žiadateľov, ktorí podliehajú konaniam na hraniciach. Operačné potreby podnietili aj zmeny v systémoch správy prípadov a IT systémoch. Prvé kolo ročného cyklu riadenia migrácie prispelo k zlepšeniu kvality údajov o prijímacích systémoch v krajinách EÚ+.

Pokles počtu žiadostí o azyl viedol k zníženiu tlaku na prijímacie systémy vo viacerých krajinách, ktoré následne znížili svoju prijímaciu kapacitu. Naopak, niektoré krajiny, v ktorých boli prijímacie systémy naďalej pod tlakom, si svoju kapacitu zachovali alebo ju zvýšili. V prelomovom prípade týkajúcom sa prijímacej kapacity Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že členský štát sa nemôže odvolávať na nepredvídateľný a nevyhnutný prílev žiadateľov s cieľom vyhnúť sa svojim povinnostiam vyplývajúcim z práva EÚ zabezpečiť základné potreby žiadateľov o azyl, pričom zdôraznil potrebu rezervnej kapacity na zvládnutie potenciálneho prílevu žiadateľov.

Krajiny EÚ+ už dlhodobo čelia vplyvu sekundárnych pohybov. Viaceré z nich pokračovali v iniciatívach zameraných na riešenie tohto javu alebo zaviedli nové, napríklad zmenou prijímacích podmienok v súlade s článkom 21 smernice o prijímacích podmienkach (2024) a článkom 18 nariadenia o riadení azylu a migrácie. V týchto ustanoveniach sa stanovuje, že žiadatelia, ktorým bolo oznámené rozhodnutie o ich odovzdaní do zodpovedného členského štátu, už nie sú oprávnení využívať prijímacie podmienky, pričom je zachované ich právo na životnú úroveň v súlade s právom EÚ.

5. Zodpovednosť za žiadosť o medzinárodnú ochranu

V roku 2025 bolo v krajinách EÚ+ vykonaných celkovo 18 000 odovzdaní podľa dublinského nariadenia, čo je podobný počet ako v roku 2024 (pozri obrázok 2). Išlo o druhý najvyšší počet od roku 2019, avšak zďaleka nedosahoval úroveň pred pandémie. Vykonávanie odovzdaní podľa dublinského nariadenia bolo naďalej vo veľkej miere ovplyvnené tlakom na prijímacie systémy v niektorých krajinách EÚ+. Hoci vnútroštátne súdy vo väčšine prípadov odovzdania potvrdili, jedným z hlavných dôvodov na zrušenie rozhodnutí vnútroštátnych orgánov boli aktuálne dôkazy o závažných problémoch s prístupom k materiálnym prijímacím podmienkam v príslušnom štáte.

Obrázok 2. Počet vykonaných odovzdaní v pomere k celkovému počtu prijatých dožiadaní podľa dublinského nariadenia, 2025

Zdroj: Údaje agentúry EUAA z EPS k 3. februáru 2026.

Krajiny EÚ+ sa zamerali na prechod z uplatňovania dublinského nariadenia na nové nariadenie Eurodac a nariadenie o riadení azylu a migrácie. V priebehu roka sa podarilo objasniť viaceré právne a praktické nejasnosti, niektoré otázky však zostali otvorené, a to až dovtedy, kým 19. decembra 2025 nebolo formálne prijaté vykonávacie rozhodnutie o zriadení ročnej rezervy solidarity na rok 2026. Zatiaľ čo niektoré vnútroštátne orgány uprednostnili vyčkať na objasnenie a až potom vypracovať podrobnejší implementačný plán, väčšina správnych orgánov začala plánovať vykonávanie na základe rôznych scenárov.

Dublinské jednotky vynakladali spoločné úsilie na vyriešenie nevybavených prípadov s cieľom čo najviac obmedziť súbežné používanie pôvodných a nových pravidiel po začatí uplatňovania paktu. Pretrvávajúcim problémom však zostával nedostatok ľudských zdrojov v dublinských

jednotkách. Pre mnohých zamestnancov bolo náročné zvládať vybavovanie prebiehajúcich prípadov a súčasne absolvovať odbornú prípravu. Viaceré orgány zdôraznili, že cieľnú odbornú prípravu potrebujú aj zainteresované strany mimo dublinských jednotiek, aby sa zabezpečilo, že rozumejú novým pravidlám, a aby mohli napríklad správne informovať žiadateľov o postupe.

Hlavnou výzvou pre krajiny EÚ+ v rámci transformačného procesu bolo prispôbenie IT systémov vrátane rekonfigurácie systémov správy prípadov s cieľom zahrnúť do nich nové formuláre, vzorové dokumenty a pracovné postupy. Vo viacerých krajinách sú IT projekty súvisiace s uplatňovaním nariadenia Eurodac a nariadenia o riadení azylu a migrácie súčasťou širšieho programu digitalizácie.

Podľa predbežných údajov systému včasného varovania a pripravenosti (EPS) agentúry EUAA bolo v roku 2025 vydaných 120 000 rozhodnutí v reakcii na odoslané dožiadania podľa dublinského nariadenia. To predstavovalo pokles o 24 % v porovnaní s rokom 2024 a najnižšiu úroveň od roku 2021. Tento pokles naznačuje zníženie sekundárnych pohybov, pri ktorých sa žiadatelia o azyl presúvajú z prvej krajiny príchodu do inej krajiny s cieľom podať tam novú žiadosť, a je v súlade s celkovým poklesom počtu žiadostí o azyl.

6. Harmonizovaný prístup k presídľovaniu a humanitárnemu prijímaniu

Politické, operačné a finančné obmedzenia spomalili vývoj v oblasti presídľovania a humanitárneho prijímania v roku 2025. Medzi faktory, ktoré bránili presídleniu utečencov, patrili:

- otázky týkajúce sa vykonávania ustanovení paktu na technickej úrovni, ako je uchovávanie a prenos údajov prostredníctvom procesov, ktoré sú v súlade s nariadením Eurodac,
- nestabilná bezpečnostná a politická situácia na Blízkom východe, ktorá predstavovala operačné výzvy, a
- pretrvávajúci tlak na niektoré prijímacie systémy v krajinách EÚ+, ktorý obmedzoval ich schopnosť prijímať presídlených utečencov.

V dôsledku toho z celkového počtu 61 000 príslubov týkajúcich sa relokácie, ktoré prijalo 14 krajín v rámci programu EÚ pre presídľovanie a humanitárne prijímanie na roky 2024 – 2025, prišlo do krajín EÚ+ v roku 2025 len približne 10 000 utečencov, zatiaľ čo v roku 2024 ich bolo takmer 14 000. Po desiatich rokoch, počas ktorých boli Sýrčania najpočetnejšou skupinou presídlených osôb, sa v roku 2025 na prvé miesto dostali Afganci (2 900), za nimi nasledovali Sýrčania (1 800), Konžania (z Konžskej demokratickej republiky) (1 600) a Sudánci (1 400).

V decembri 2025 Rada schválila prvý polročný plán Únie pre presídlenie a humanitárne prijímanie na roky 2026 – 2027. Deväť krajín predložilo svoje prísluby v celkovom počte 10 430 miest, z čoho 8 330 miest je určených na presídlenie a 2 100 na prijímanie z humanitárnych dôvodov. Výrazné zníženie vnútroštátnych záväzkov odrážalo celkové zníženie počtu prijímaných osôb na úrovni EÚ.

7. Práva osôb s udelenou medzinárodnou ochranou na inklúziu a integráciu

Obsah ochrany sa vzťahuje na práva, na ktoré majú osoby s určitou formou ochrany nárok v krajine azylu, ako aj na súvisiace povinnosti. Ochrana sa udeľuje, keď žiadatelia dostanú kladné rozhodnutie o priznaní postavenia utečenca alebo postavenia osoby s doplnkovou ochranou (označované aj ako postavenia harmonizované na úrovni EÚ). Miera uznaných žiadostí sa vzťahuje na počet kladných výsledkov vyjadrená ako percentuálny podiel celkového počtu rozhodnutí o žiadostiach o medzinárodnú ochranu. Hoci vnútroštátne formy ochrany priznávajú štátnym príslušníkom tretích krajín postavenie osoby s ochranou, tieto postavenia, ktoré nie sú harmonizované vo všetkých krajinách EÚ+, nie sú spravidla zahrnuté do výpočtu miery uznaných žiadostí.

V roku 2025 sa miera uznaných žiadostí o medzinárodnú ochranu výrazne znížila zo 42 % v roku 2024 na 29 %. Tento pokles bol pravdepodobne aspoň čiastočne dôsledkom pozastavenia rozhodovania o žiadostiach sýrskych žiadateľov, ktorí v posledných rokoch tvorili veľkú časť kladných rozhodnutí. Okrem toho približne 56 % rozhodnutí bolo vydaných štátnym príslušníkom krajín s nízkou mierou uznaných žiadostí. Z celkového počtu 69 štátnych príslušností, v rámci ktorých bolo v roku 2025 vydaných najmenej 1 000 rozhodnutí, dosiahlo 42 z nich mieru uznaných žiadostí nižšiu ako 20 %.

Štátni príslušníci Turecka, Venezuely, Bangladéša a Kolumbie (v zostupnom poradí) dostali tretinu všetkých zamietavých rozhodnutí. Venezuelčanom a Kolumbijčanom však bola často poskytnutá vnútroštátna forma ochrany alebo iný typ pobytu. Miera uznaných žiadostí bola vysoká v prípade štátnych príslušníkov krajín s extrémnymi a rozsiahlymi konfliktmi, pričom sa pohybovala v rozmedzí 70 % až 90 % u žiadateľov zo Sudánu, z Mali, Haiti, Ukrajiny a Mjanmarska/Barmy (v zostupnom poradí).

Krajiny EÚ+ pokračovali v obmedzovaní príchodov prostredníctvom zlučovania rodín, aby tak zmiernili tlak na azylové a prijímacie systémy a niekedy aj na vnútroštátne a miestne sociálne systémy. V posledných rokoch Úrad Vysokého komisára Organizácie Spojených národov pre utečencov, ďalšie medzinárodné organizácie, think-tanky, akademická obec a organizácie občianskej spoločnosti opakovane varovali pred možným negatívnym vplyvom prísnejších pravidiel pre zlučovanie rodín na integráciu osôb s udelenou medzinárodnou ochranou.

Krajiny EÚ+ sa naďalej zameriavali na integráciu týchto osôb prostredníctvom zavádzania nových stratégií a opatrení zameraných na prístup na trh práce a k vzdelávaniu. Napriek týmto iniciatívam sa osoby s udelenou medzinárodnou ochranou v krajinách EÚ+ naďalej stretávali s prekážkami pri učení sa jazyka, zápise do škôl alebo hľadaní zamestnania, pričom problémy s prístupom k bývaniu naďalej negatívne ovplyvňovali ich vyhliadky na integráciu. Organizácie občianskej spoločnosti naďalej zohrávali kľúčovú úlohu pri efektívnej integrácii týchto osôb tým, že im poskytovali celý rad služieb určených na tento účel.

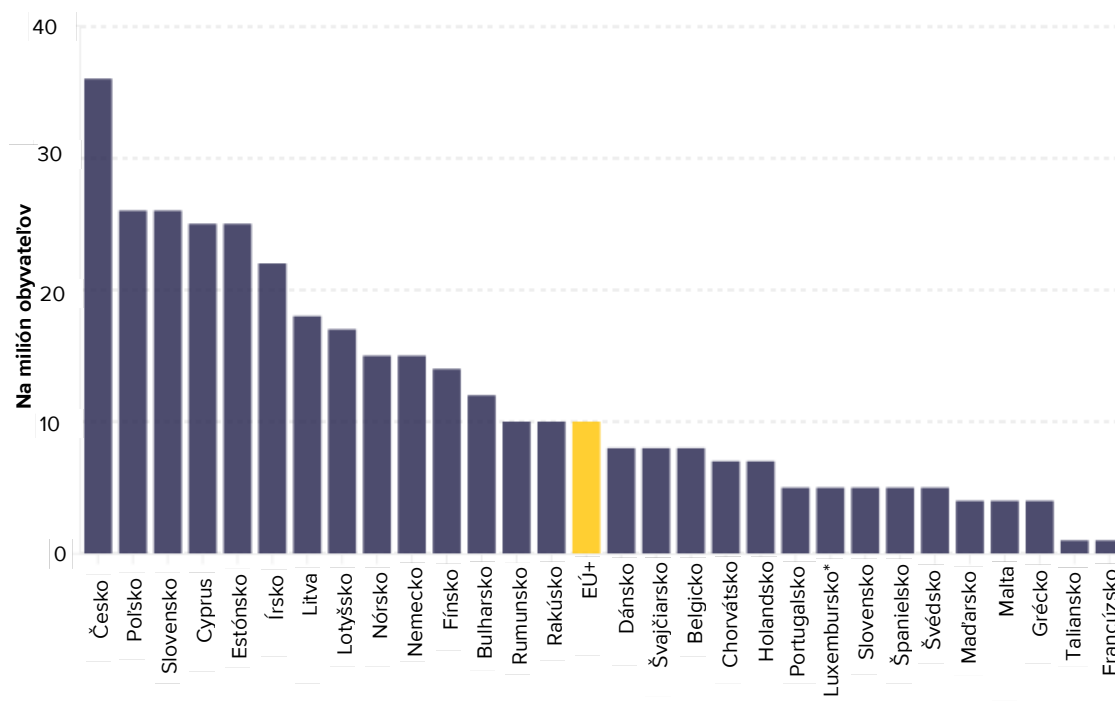

Rámček 1. Dočasná ochrana pre vysídlené osoby z Ukrajiny

Na konci roka 2025 sa v krajinách EÚ+ nachádzalo približne 4,5 milióna osôb s poskytnutou dočasnou ochranou. Tento údaj je od začiatku roka 2023 relatívne stabilný a naďalej významne prispieva k celkovému počtu ľudí s potrebami ochrany v Európe. V pomere k počtu obyvateľov bolo najviac vysídlených Ukrajincov na obyvateľa v Česku, Poľsku a na Slovensku (pozri obrázok 3).

Obrázok 3. Počet osôb s poskytnutou dočasnou ochranou na 1 milión obyvateľov podľa prijímajúcej krajiny, december 2025

Poznámka: * = údaje extrahované pred februárom 2026

Zdroj: Veľkosť populácie: Eurostat (DEMO_GIND) extrahované 5. februára 2026. Osoby s poskytnutou dočasnou ochranou: Eurostat (MIGR_ASYTPSM) extrahované 10. februára 2026.

Vo štvrtom roku od ruskej invázie krajiny EÚ+ naďalej orientovali svoju politiku na dlhodobé riešenia, ako je napríklad poskytovanie možností prechodu na alternatívne národné povolenie na pobyt. Zároveň naďalej podporujú integráciu na mnohých úrovniach, a to aj na trhu práce a vo vzdelávaní. Centrá jednoty (Unity Hubs), ktoré boli zriadené v mnohých krajinách EÚ+, poskytujú pomoc pri hľadaní zamestnania, jazykové kurzy, poradenstvo a v niektorých prípadoch aj podporu pri dobrovoľnom návrate.

Vývoj judikatúry na vnútroštátnej aj európskej úrovni ďalej objasnil vzťahy medzi konaniami o dočasnej ochrane a konaniami o medzinárodnej ochrane.

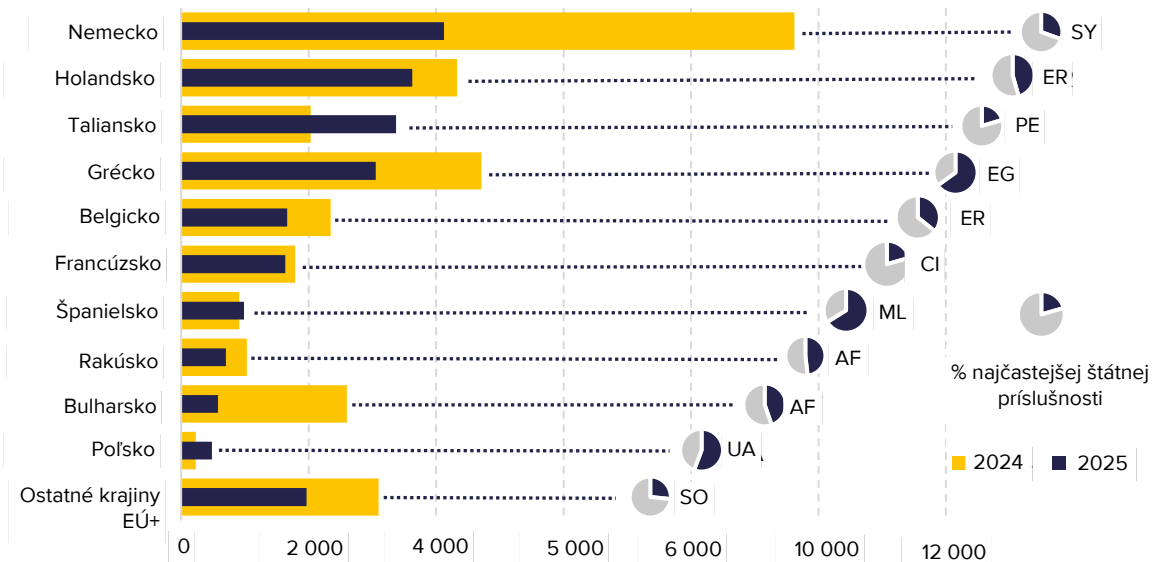
8. Právne záruky pre deti a žiadateľov s osobitnými potrebami

V záujme posilnenia ochrany osôb s osobitnými potrebami pakt obsahuje opatrenia na rýchlejšiu identifikáciu a podporu pri riešení ich procesných a prijímacích potrieb. Hlavnou výzvou pre krajiny EÚ+ naďalej zostáva zavedenie týchto záruk do praxe. S cieľom posilniť kapacity v tejto oblasti poskytnú vnútroštátne orgány v roku 2025 odbornú prípravu pre rôzne zainteresované strany a zdokonalili informačné systémy s cieľom uľahčiť spoluprácu medzi rôznymi odborníkmi zapojenými do tohto procesu.

V roku 2025 podali osoby, ktoré sa samy označili za maloleté osoby bez sprievodu, 22 000 žiadostí o azyl, čo je približne o tretinu menej než v roku 2024 a najmenej od roku 2020. Napriek tomu, že Nemecko zaznamenalo najväčší absolútny pokles, naďalej dostalo najviac žiadostí (4 100), čo predstavuje takmer jednu pätinu celkového počtu žiadostí (*pozri obrázok 4*). Za Nemeckom nasledovali Holandsko (3 600), Taliansko (3 400) a Grécko (3 100). Viac ako polovicu všetkých žiadostí o azyl podaných maloletými osobami bez sprievodu v roku 2025 tvorili žiadatelia piatich štátnych príslušností, a to Afganci (2 800), Eritrejčania (2 400), Egypťania (2 300), Somálčania (2 300) a Sýrčania (2 100, čo je najnižší počet v histórii).

Obrázok 4. Desať krajín EÚ+ s najvyšším počtom žiadostí osôb, ktoré sa samy označili za maloleté osoby bez sprievodu, rok 2025 v porovnaní s rokom 2024 a podiel podaných žiadostí podľa hlavnej štátnej príslušnosti maloletých osôb bez sprievodu, 2025

Zdroj: Údaje agentúry EUAA z EPS k 3. februáru 2026.

Azylové orgány pokračovali v revízii právnych predpisov a politík s cieľom zaviesť multidisciplinárne posudzovanie veku, ako to vyžaduje nariadenie o konaní o azyle a v súlade s [praktickou príručkou](#) agentúry EUAA, ktorá bola uverejnená v roku 2025. Viaceré krajiny EÚ+ čelili nedostatku opatrovníkov, ktorí majú byť zodpovední za starostlivosť a podporu maloletých osôb bez sprievodu. Projekt GuardianXChange financovaný z prostriedkov EÚ pokračoval v posilňovaní opatrovníckych služieb v štyroch zúčastnených krajinách EÚ+, konkrétne v Belgicku, Poľsku, Portugalsku a Slovinsku.

V súvislosti s revidovanou smernicou EÚ o boji proti obchodovaniu s ľuďmi, ktorú je potrebné transponovať do júla 2026, členské štáty EÚ realizovali rôzne projekty a vzdelávacie činnosti zamerané na prevenciu obchodovania s ľuďmi a lepšiu identifikáciu obetí. Od predloženia návrhov paktu vyjadrilo viacero zainteresovaných strán obavy z možného negatívneho vplyvu týchto zmien na žiadateľov s osobitnými potrebami v priebehu konania o azyle. Keďže legislatívny proces prebieha na vnútroštátnej úrovni, tieto obavy sa vo vnútroštátnom kontexte často opätovne objavovali v rámci pripomienok k návrhom zákonov.

Napriek úsiliu o lepšiu prijímaciu podporu žiadateľov s osobitnými potrebami boli vo viacerých krajinách EÚ+ hlásené neprimerané podmienky a nedostatočná podpora, napríklad z dôvodu nedostatku zdrojov alebo medzier a oneskorení vo financovaní. Naďalej sa objavovali obavy týkajúce sa zaistenia osôb s osobitnými potrebami, najmä detí, ktoré boli zdokumentované v rozsudkoch a na ktoré upozorňovali medzinárodné organizácie a organizácie občianskej spoločnosti. V niekoľkých súdnych prípadoch sa takisto analyzovali osobitné potreby a zraniteľnosť v súvislosti s odovzdaniami podľa dublinského nariadenia a návratmi.

Záverečné poznámky

Minulý rok sa niesol v znamení intenzívnych príprav na zavedenie Paktu o migrácii a azyle do praxe do júna 2026. Agentúra EUAA a vnútroštátne orgány investovali značné zdroje na položenie základov nového rámca riadenia európskeho systému ochrany.

Na tento účel krajiny EÚ+ vyčlenili značné finančné prostriedky a urýchlili postupy verejného obstarávania s cieľom zabezpečiť včasné spustenie systému Eurodac. V nadväznosti na iniciatívy v oblasti nábora zamestnancov v uplynulých rokoch sa vnútroštátne azylové orgány zamerali na zníženie počtu nevybavených prípadov, aby sa v čo najväčšej miere predišlo súbežnému uplatňovaniu rôznych legislatívnych rámcov po júni 2026. Niekoľko krajín investovalo prostriedky do zriadenia viacúčelových centier, v ktorých možno na jednom mieste vykonávať preverovanie, konanie o azyle na hraniciach aj konanie o návrate na hraniciach.

Agentúra EUAA podporovala krajiny EÚ+ v tomto úsilí prostredníctvom rôznych činností. Agentúra vypracovala usmernenia a nástroje týkajúce sa nových postupov, aktualizovala existujúce príručky a poskytla odbornú prípravu pracovníkom vnútroštátnych orgánov v súvislosti s ustanoveniami paktu. V 12 krajinách poskytla aj priamu operačnú podporu. Na úrovni EÚ agentúra analyzovala najnovší vývoj a rýchlo poskytovala aktuálne informácie o situácii s cieľom podporiť Európsku komisiu pri riadení procesov reakcie a lepšie informovať tvorcov politik na vnútroštátnej úrovni.

Tieto prípravné práce do určitej miery uľahčila skutočnosť, že počet žiadostí v roku 2025 klesol na 822 000, čo je najmenej od roku 2021. Vďaka tomu mohli vnútroštátne orgány venovať viac zdrojov na tvorbu nových pracovných postupov, štandardných operačných postupov a vzorových dokumentov, ako aj na pilotné testovanie týchto nových prístupov vo vnútroštátnom kontexte.

V roku 2026 sa po začatí uplatňovania paktu prejaví praktický prínos týchto investícií. Od jeho prijatia zainteresované strany zdôrazňujú, že pakt bude posudzovaný podľa toho, do akej miery dokáže vytvoriť odolné azylové a prijímacie systémy, ktoré sa dokážu prispôbiť rýchlo sa meniacemu svetu. V roku 2026 sa do centra pozornosti dostane praktický význam a vplyv reformy spoločného európskeho azylového systému. Ukáže sa napríklad, do akej miery reforma umožní spravodlivé rozdelenie zaťaženia medzi členské štáty.

Nové opatrenia budú odskúšané v krízových situáciách, pričom systém musí zostať flexibilný, aby mohol reagovať na vývoj na globálnej, európskej aj vnútroštátnej úrovni. Meniaca sa politická, bezpečnostná a hospodárska situácia, ako aj medzinárodné krízy a vojny ovplyvnili dostupnosť humanitárneho financovania a globálne mechanizmy na riešenie vysídlenia. Potreby ochrany vyplývajúce z konfliktov, ako sú vojny v Iráne a na Ukrajine, sa pravdepodobne zvýšia, zatiaľ čo globálne finančné prostriedky sa znižujú.

V kontexte zložitých globálnych vzájomných závislostí sa Európa aktívne angažuje a rozvíja partnerstvá s tretími krajinami s cieľom budovať kapacity na poskytovanie účinnej ochrany a riešiť problém neoprávnenej migrácie. Posilňovanie kapacít partnerských krajín v oblasti riadenia migrácie pri plnom dodržiavaní základných práv môže prispieť k rozšíreniu globálneho ochranného priestoru.

Na európskej úrovni stanovuje prvá európska stratégia v oblasti azylu a migrácie politické smerovanie na nasledujúcich päť rokov. Dôraz na posilnenie kontroly hraníc, prísne pravidlá proti zneužívaniu azylových systémov a rýchle a účinné návraty môže viesť k ďalšiemu poklesu počtu žiadostí v rámci EÚ+. Zmeny v nariadení o konaní o azyle týkajúce sa konceptov bezpečných krajín a pokrok v prijímaní nového nariadenia o návrate môžu pôsobiť ako odradzujúci faktor pre nové príchody. V praxi však môžu zároveň limitovať prístup k medzinárodnej ochrane pre osoby, ktoré ju potrebujú.

Na vnútroštátnej úrovni bude praktické uplatňovanie paktu a opatrení na zvýšenie efektivity pod prísny drobnohľadom. To bude pravdepodobne zahŕňať uplatňovanie preverovania, vydávanie rozhodnutí o neprípustnosti žiadosti v prípade žiadateľov, ktorí prešli cez tretiu krajinu a mohli tam požiadať o účinnú ochranu, ako aj využívanie niektorých z navrhovaných digitálnych riešení na zefektívnenie vybavovania žiadostí. S postupným uplatňovaním paktu vnútroštátne orgány prispôbia svoje systémy na základe prvých skúseností z praxe. V roku 2026 sa očakávajú otázky týkajúce sa právneho výkladu na úrovni vnútroštátnych súdov, Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, pričom v nasledujúcich rokoch sa predpokladá ich nárast.

Vývoj v širšom kontexte riadenia migrácie – napríklad rozhodnutie španielskej vlády o mimoriadnej regularizácii štátnych príslušníkov tretích krajín na účely ich integrácie – bude tiež ovplyvňovať pracovné zaťaženie vnútroštátnych azylových orgánov, a tým aj zavedenie paktu do praxe. Pokiaľ ide o budúcnosť 4,5 milióna Ukrajincov registrovaných na základe smernice o dočasnej ochrane, viaceré krajiny začali vytvárať mechanizmy na prechod z dočasnej ochrany na iný typ povolenia na pobyt, čím otvárajú nové možnosti zotrvania v EÚ+. Tento trend sa pravdepodobne ešte posilní v roku 2026, keďže sa blíži koniec predĺženia režimu dočasnej ochrany v marci 2027.

V tejto súvislosti potrebujú krajiny EÚ+ aktuálne a objektívne informácie, aby mohli včas prispôbiť svoje postupy. Agentúra EUAA zohráva v tomto kontexte kľúčovú úlohu vďaka svojmu rozšírenému portfóliu v oblasti situačného povedomia a sieťam spolupráce, ktoré poskytujú platformu na výmenu osvedčených postupov a riešenie výziev. Agentúra v roku 2025 aktívne podporovala krajiny EÚ+ počas prechodného obdobia zavádzania paktu do praxe a je pripravená aj v roku 2026 a nasledujúcich rokoch poskytovať priamu podporu a udržiavať konštruktívny dialóg s cieľom zlepšovať prostredie ochrany v Európe. Keďže zainteresované strany sa musia orientovať v komplexných opatreniach paktu a rýchlo sa meniacej politickej situácii, informovanosť a angažovanosť nadobúdajú pre budúcnosť spoločného európskeho azylového systému ešte väčší význam.

Správa o azyle 2026: Zhrnutie

Správa o azyle 2026 ako hlavný zdroj informácií o medzinárodnej ochrane v Európe poskytuje komplexný prehľad kľúčového vývoja v oblasti azylu v roku 2025. Zhrnutie predstavuje skrátenú verziu hlavnej správy.

Agentúra Európskej únie pre azyl (EUAA) zhromažďuje informácie o všetkých aspektoch spoločného európskeho azylového systému. Na tento účel sa v správe vykresľujú hlavné trendy v politikách, postupoch a právnych predpisoch týkajúcich sa medzinárodnej ochrany a uvádzajú sa v nej kľúčové ukazovatele pre referenčný rok 2025. Správa obsahuje príklady judikatúry na výklad európskych a vnútroštátnych právnych predpisov v kontexte súboru právnych predpisov EÚ v oblasti azylu.

Správa o azyle 2026 čerpá z informácií zo širokého spektra zdrojov – vrátane názorov vnútroštátnych orgánov, inštitúcií EÚ, medzinárodných organizácií, organizácií občianskej spoločnosti a akademickej obce – s cieľom zahrnúť rôzne hľadiská. Správa, ktorá sa vzťahuje na obdobie od 1. januára do 31. decembra 2025, slúži ako referencia o najnovšom vývoji v oblasti medzinárodnej ochrany v Európe.